

מבוא

במשחק הסימולציה, שנערך במרכז הבינתחומי, נבחנו תסריטים מחמירים, על רקע של השלמת התוכנית הגרעינית האיראנית והתייצבותה של זו מול ישראל. בתוך כך, נדונה התנהלותה של המערכת הבינ"ל במשבר במזה"ת, לרבות השתתפותה האפשרית של רוסיה, בפרט בגזרה האיראנית. במהלך השנים האחרונות היינו עדים למדיניות חוץ זו ערכית של רוסיה בכל הנוגע לנושא האיראני. ברקע להתנהלות רוסית זו ניצבה דילמה המקפלת סיכויים וסיכויים, הכרוכה בניצולו של הנושא האיראני כמנוף לקידום יעדיה בזירה הבינ"ל. לאחרונה, ניכרת הטיית כף המאזניים של המדיניות הרוסית לעבר הצד הפרו-מערבי. השאלה הינה, עד כמה תרחיק רוסיה בכוון זה ומה השלכות בחירתה זו בזירה הבינ"ל ובפרט במזה"ת. במאמר להלן, סקירת רקע של המדיניות הרוסית כלפי איראן, אגב ניסיון להתמודד עם השאלות המוצבות לעיל, תוך זיהוי השיקולים המדריכים את מדיניותה של רוסיה ביחסיה עם איראן ובפרט כלפי האתגר שמציבה תוכניתה הגרעינית. המאמר מלווה בהתייחסות להתנהלותה האפשרית של רוסיה בתסריט המחמיר, כפי שעלה במסגרת משחק הסימולציה.

עיקרי מדיניות החוץ הרוסית

הדילמה הרוסית בנושא האיראני נולדה על רקע ההכרה, שעל רוסיה לבחור בין שתי האפשרויות: להשתתף במאמץ הבינ"ל להכלת התוכנית הגרעינית האיראנית, דבר שיתרום לשיפור יחסיה עם המערב, אך יפגע ביכולתה לנצל את המשבר האיראני לקידום יעדיה, או לאפשר לאיראנים להשלים את התוכנית הגרעינית, מצב בו תוכל רוסיה להפיק יתרונות יחסיים באשר למעמדה הבינ"ל. הרקע להבנת ההתנהלות הרוסית בנושא זה נמצא במישור הבינ"ל הרחב, במימדים הגלובלי והאזורי. במכלול זה על רוסיה נגזר לתמרן בין עניינה להוות מרכיב חיובי במערכת הבינ"ל, כפרטנר ראוי למערב, לבין פעילות מקבילה במישור האזורי, במזה"ת, המכוונת לצמצום השפעת המערב שם. במקביל, על רוסיה לפעול להגנת מרחב האינטרסים שלה באזור ברה"מ לשעבר, הן מפני לחצי המערב (נאט"ו), הפועל להרחבת השפעתו בתוך מרחב זה, והן מפני הפעילות הלוחמנית של הגורמים האסלאמיים באותו המרחב, הנתמכים מבחוץ, ע"י הגורמים ממזה"ת.

במישור הגלובלי- בעקבות התפרקותה של ברה"מ ואובדן המעמד המעצמתי, נאלצה רוסיה להסתפק בתפקיד משני בזירה הבינ"ל, לעומתה של ארה"ב, שהפכה למעצמה הדומיננטית בעולם. מציאות גיאופוליטית "חד-קוטבית" זו המעניקה לארה"ב אפשרות להשפיע על כלל התהליכים העולמיים, יוצרת עבור רוסיה אתגר, שהדרך להתמודד בו היא קידום הרעיון של העולם "הרב-קוטבי", כדי לאזן את ארה"ב ולזכות בשדרוג מעמדם הבינ"ל. רוסיה, ששאיפתה לשיבה אל המעמד המעצמתי מעולם לא הורדה מסדר היום הלאומי, חידשה בשנים האחרונות פעילותה האסרטיבית בזירה הבינ"ל, שתורגמה למהלכים מתריסים, בליווי הפגנות כוח והתגרריות כלפי המערב. בכך נפתחה הפעילות לקידום האלטרנטיבה "הרב-קוטבית", האמורה לזכות את רוסיה במעמד שוויוני לארה"ב ולאפשר לה לממש את יתרונותיה היחסיים. במכלול זה היינו עדים להתנהלות זו ערכית, המשלבת קריאת תגר לצד התנהלות של שיתוף פעולה חיובי עם הקהילה הבינ"ל.

במישור האזורי- האינטרסים הרוסיים משתנים מאזור לאזור בהתאם לחשיבותו בזמן נתון. האזור המוביל כיום הוא אירופה, המקפל את האתגר של נאט"ו לעומת יעדיה הלאומיים של רוסיה. חשיבות משנית אחרי אירופה, מייחסת רוסיה למזה"ת בכללותו, הנתפס על ידה כחיוני בזכות עצמו, בשל: חשיבות הגיאופוליטית, הכלכלית (עתודות מקורות האנרגיה ונתיבי הובלתה ויצוא אמל"ח וטכנולוגיות למדינות האזור), ובעיקר בשל היותו של האזור למוקד התמודדות על עתידה של המערכת הבינ"ל בכללותה. נוכחות משפיעה באזור זה תקבע עבור כל מדינה, החפצה בשדרוג מעמדה, את מקומה במערכת הבינ"ל. ועם זאת, קשה להצביע על אינטרס אסטרטגי רוסי ברור ועל המדיניות מזרח תיכונית מוגדרת. המדיניות

הרוסית הינה לרוב אופורטוניסטית ואמביוולנטית, הניתנת בקלות להשפעה על ידי לובי וגורמים אינטרסנטיים ברוסיה. תפיסתה הבסיסית של רוסיה, כפי שהתפתחה בעידן האחרון ברמה האזורית, בכלל ובאזור המזה"ת, בפרט, מתבססת על העיקרון של בניית שיתוף פעולה עם כלל השחקנים האזוריים, עובדה המעניקה לה יתרון יחסי מובהק (של לשון מאזניים). זאת, בשל יכולת ההדברות המקבילה עם כל הצדדים באזור. אולם, יעדה העיקרי של רוסיה הוא דחיקת השפעתה של ארה"ב ומיצוב עצמה כחלופה לה. בתוך כך, הנטייה הרוסית לבסס את שיתוף הפעולה העיקרי עם הגורמים האנטי-מערביים, במתכונת של יצירת "ציר" מדיני. במהלך העשור האחרון איראן זוהתה על ידי רוסיה כמדינת מפתח אזורית עבורה וסביבה נבנה "ציר הרשע", הכולל שיתוף פעולה עם סוריה, תוך תמיכה עקיפה בארגוני הטרור ובעיקר חזבאלה וחמאס. ל"ציר" זה נועד, בשנים האחרונות, תפקיד מרכזי בקידום יעדה של רוסיה באזור המזה"ת.

רוסיה- איראן: יחסים דו- צדדיים

היסטורית, ידעו יחסי רוסיה-איראן עליות ונפילות למכביר. מאז הפיכתה לאימפריה, חלמה רוסיה על החדירה לאיראן, כנתיב למימי האוקיאנוס ההודי. מעשי האיבה התפרצו במאה ה-19, עת יצאה רוסיה לכבושים באזורי השליטה האיראניים שבקווקז, הים הכספי ואסיה תיכונה. בסוף המאה, אף חולק המרחב האיראני לאזורי ההשפעה בין רוסיה לבריטניה. בימי מלחמת העולם השנייה רוסיה שוב פלשה לאיראן ויצאה משם אחרי המלחמה רק לאחר הפעלת לחצים עליה על ידי הקהילה הבינ"ל. במלחמת איראן-עיראק תמכה רוסיה בצד העיראקי. האיראנים, מצידם, ראו ברוסיה את "השטן הקטן", וגמלו לה בפעילות חתרנית באזורים המוסלמיים בשטחה של רוסיה וברה"מ לשעבר. לאחר התפרקותה של ברה"מ החלה ההפשרה ביחסים, תוך התגברות על משקעי העבר. בהדרגה התפתח גם עניין בשיתוף פעולה רב תחומי בכל המישורים: הדו-צדדי, האזורי והגלובלי. רוסיה מצאה באיראן פרטנר הולם, בעיקר בכל הנוגע לפעילות האנטי מערבית.

מדיניות התמיכה של רוסיה באיראן כללה סיוע רב ומגוון, לרבות בפיתוח התוכנית הגרעינית, אגב הענקת חיפוי מול הלחצים הבינ"ל להכלתה. כן, נתמכה אירן על ידי רוסיה בזירה הבינ"ל, בהתייחסות סלחנית לטרור הבינ"ל וארגוני הטרור המונחים על ידי איראן ועוד. בתמורה, נמנעה איראן מפעילות חתרנית באזור האינטרסים הרוסיים ואף העניקה גיבוי לרוסיה במאבקה בצ'צ'ניה והטרור האסלאמי שבשטחה. מלבד שיתוף הפעולה המדיני התפתח בין שתייהן גם זה הכלכלי והביטחוני. ברוסיה גורמים אינטרסנטיים רבים הרואים באיראן פרטנר חיוני, בפרט בכל הנוגע ליצוא הביטחוני, לרבות בתחומי טכנולוגיות הגרעין והטיילים. מגמה זו מתחרה עם המגמה הפרו מערבית ברוסיה, הנתמכת לאחרונה על ידי הנשיאות, המכוונת, בין היתר, לפיתוח התחומים הטכנולוגיים בסיוע מערבי, על פני העדפת תחום מקורות האנרגיה, בו איראן הינה שותף רוסי חיוני. מכל מקום, לאורך העידן האחרון שאפו הרוסים למצב בו ניתן יהיה ליהנות משני העולמות.

גם במציאות הנוכחית ניצבת רוסיה בפני דילמה הלא פשוטה: האם איראן אכן פרטנר רצוי, או נטל, העלול להפוך איום על אינטרסיה ואף ביטחונה של רוסיה עצמה. עד לאחרונה רוסיה דגלה בתפיסה, לפיה מהתמיכה בצד האיראני היא תצא נשכרת יותר, גם על חשבון יחסיה עם המערב. מבין השיקולים לכך: ראיתה של איראן כניצבת בראש המערך האסלאמי הרדיקלי, המגבה את רוסיה במאבקה באסלאם הרדיקלי בשטחה, איראן חשובה לה גם בהקשרים הגיאופוליטי, בהיותה מעצמה אזורית ומנהיגה פוטנציאלית של העולם המוסלמי, אם תשרוד במערכה המתנהלת מולה. מעל לכל, צינון היחסים הרוסיים עם איראן יביא לחתירה תחתיה של מתחריה האחרים, וסין בראשם, למלא את החלל שתתיר. מעבר לשיקולים הנ"ל, רוסיה ואיראן חולקות ערכים ואינטרסנטיים לא מעטים. שתיהן מערערות על ההגמוניה האמריקאית "החזק קוטבית" וקוראות ליצירת מערכת שוויונית, "הרב קוטבית", ופועלות בדרכים שונות לקידומה. ברי, כי ההתנהלות הרוסית בנושא האיראני משקפת תחרות עם ארה"ב, לשם מכוון גם שיתוף הפעולה עם הגורמים האנטי מערביים באשר הם. זה גם הרקע למאמץ רוסי מתמשך לסכל מאמצי ארה"ב לבלימתה ומיגורה של תוכנית הגרעינית האיראנית.

אומנם, ההתנהלות האיראנית בזירה הבינ"ל הכבידה לא אחת על רוסיה, שלא לדבר על חששותיה, לא בלתי מבוססים, לגבי הצפוי לקרות לאחר שתושלם התוכנית הגרעינית האיראנית וזו תפנה ליישום שאיפותיה הגיאופוליטיים, הפעם במעמד מעצמתי ובגיבוי המטרית הגרעינית. במוקדם או במאוחר הצלחתה הפוטנציאלית של איראן, תהפוך לאיום על ההגמוניה, אליה חותרת רוסיה באותו המרחב. שיקולים כגון אלו העמיקו את הדילמה הרוסית בנושא האיראני, דבר שבא לידי הביטוי במדיניות רוסית הדו ערכית. במכלול זה ניתן להצביע על גרירת רגלים רוסית לגבי השלמת תחנת הכוח הגרעינית המוקמת על ידה בבושהר ועל דחיות נשנות של אספקת מערכות להגנה אווירית S-300.

רוסיה והתוכנית הגרעינית האיראנית

מדיניותה האמביוולנטית של רוסיה באה לידי הביטוי בראש ובראשונה ביחס לתוכניתה הגרעינית של איראן. לרוסיה היה חלק פעיל בקידומה של התוכנית הן על ידי אספקת הכור הגרעיני המוקם בבושהר והן בהעברת הידע והטכנולוגיה- אם במישרין ואם בעקיפין. גם אם משמעותה המאיימת של השלמתה של תוכנית זו ברורה לכל, רוסיה לאורך זמן העדיפה ליהנות מהיבטיה המועילים לה, כאלה המעניקים לה יתרונות יחסיים במישורים הגלובאלי והאזורי. על כן התעלמה, עד לאחרונה, מהפצרותיה של הקהילה הבינ"ל, תוך הענקת חיפוי לאיראן ותוך הרגעה עצמית של רוסיה עצמה לא נשקפת כל סכנה מאיראן המתגרעת. מאידך גיסא, הקפידה רוסיה לקיים דימוי של שיתוף פעולה עם הקהילה הבינ"ל, תוך האטת התוכנית האיראנית, בפועל, ככל הניתן. במכלול זה, גרירת הרגליים בהשלמת הפרויקט בבושהר, שהוזכרה לעיל ועוד.

ברקע לאמביוולנטיות הרוסית, ניתן לזהות גורמים משפיעים מסוימים. במקביל למעורבותה של רוסיה בבניית התשתית הגרעינית האיראנית, היא שימשה כחברה במועצת הביטחון של האו"ם וכן בכל הפורומים והארגונים הבינ"ל לענייני פיקוח על החימוש הגרעיני. רוסיה הקפידה על שיתוף פעולה מלא עם המוסדות הבינ"ל המעורבים בנושא האיראני. בכלל זה השתתפה רוסיה בעבודת הפורום 5+1 ותמכה במרבית החלטות האו"ם הקוראות לאיראן לחדול מהעשרת אורניום. אולם, בו בזמן, מנעה רוסיה בכל דרך קבלת החלטות על הפעלת סנקציות מעשיות על איראן. היה ברור, שבאמצעות מדיניות דואלית זו שואפת רוסיה לנווט את עצמה לעמדת התווך והגישור בין השחקנים במערכת הבינ"ל. הרווח העיקרי בהקשר זה הוא במינוף הנושא האיראני ליצירת דימוי של מתווך יעיל, שמקובל על כל הצדדים באזור והבונה, בין היתר, חלופה לארה"ב בתחום זה. מובן שמעמד זה היה מאפשר צבירת נקודות זכות רבות בזירה הבינ"ל. כל זה היה נכון עד לאחרונה. עתה, נראה, שרוסיה בחרה בצידה של ארה"ב והקהילה הבינ"ל בשאלת הטלת הסנקציות על איראן. נותרת, כמובן, פתוחה השאלה לגבי המשכיותה של מגמה זו בעתיד.

מהפך ביחסים ?

המהפך בעמדתה של רוסיה החל להתברר לאחר השינויים במדיניותה של ארה"ב כלפי רוסיה, במהלך השנה האחרונה, במסגרת יוזמתו של הנשיא אובמה. במסגרת מדיניות זו, המוכרת בכינויה "אתחול" (RESET) הוצעה לרוסיה, לצד שיפור כללי באווירת היחסים, חבילת הטבות במישור הבינ"ל בתמורה לנכונותה של רוסיה להצטרף לסנקציות על איראן. נראה שלבטיה של רוסיה בסוגיה הסתיימו לאחר חתימת "הסכם טהרן" הנוגעת להעברת אורניום, בהשתתפות טורקיה, ברזיל ואיראן במאי השנה. רוסיה, שהופתעה מהתפתחות זו, ואשר קיוותה לזכות בהסדר דומה לעצמה, הצטרפה, יחד עם סין, להחלטת מועצת הביטחון להטלת הסנקציות על איראן. זו מצידה, שהופתעה אף היא ממהירות ועוצמת התגובה, השיבה בהתלהמות כלפי רוסיה. חלופי המהלומות המילוליות בין השתיים לא פסקו, למעשה, עד לאחרונה, ויחסיהן נמצאים בשפל, לעומת כל השנים האחרונות. בד בבד הולכים, לכאורה, ומתחממים היחסים הרוסיים-אמריקאיים. נראה, שהממשל הרוסי זיהה במדיניותה החדשה של ארה"ב (יוזמת ה-"RESET" של אובמה) את שעת הכושר לעצמו, שתקנה לרוסיה הישגים משמעותיים בזירה הבינ"ל. המחיר הנדרש בעבור כך – נטישתה של איראן והתמיכה ב"ציר הרשע" – נמצא כלא גבוה מדי עבור רוסיה.

אולם, האם זו השתקפותה של תמונת האמת או המשך המשחק הרוסי האמביוולנטי המוכר. בסוגיה זו הדעות חלוקות ויש הגורסים שההצטרפות הרוסית לסנקציות אינה משקפת את הכוונות הרוסיות העתידיות כלפי איראן. מבחינתה של איראן, רוסיה הפכה לאורך זמן לפרטנר מרכזי לבניית הציר האנטי מערבי (בהשתתפות מדינות נוספות). כמו כן לאיראן אינטרס בסיסי בתמיכתה של רוסיה (מדינה חשובה וחברה במועצת הביטחון), כמו גם בהמשך שיתוף הפעולה בתחומי אספקת האמל"ח והתחום הגרעיני. אומנם איראן, הפגועה קשה מהפניית העורף הרוסית על ידי הצטרפותה לסנקציות, לצד רשימת טענות נוספות כלפי רוסיה, שנצברו במשך הזמן, טרחה לבטא את אשר על ליבה בדרכו המתלהמת של נשיאה, דבר שלא הותיר את הרוסים אדישים והם הגיבו בתקיפות כדי לצנן את הלט האירני. אולם באיראן יש המעדיפים לפרש התנהגות הרוסית החדשה (ובעצם, גם הסינית), דווקא כצעד של תמיכה באיראן, שנועד אולי לחסוך מאיראן סנקציות חריפות יותר. נראה, שהגורם המרכזי לתגובה רוסית הוא "הסכם טהרן", במסגרתו דחתה איראן את רוסיה מהעסקה וקידמה תחתיה את טורקיה וברזיל. הלחץ הרוסי העיקרי על איראן עתה מכוון לביטולו של ההסכם במתכונתו הנוכחית והשגת הסכם אחר, בו יוענק לרוסיה עצמה התפקיד המרכזי. אכן, סביר שלרוסיה נותר העניין להשאיר פתח להחזרת היחסים לקדמותם, וכדרכה, תעדיף גם להבא לשבת על שני הכיסאות- הן לרצות את המערב והן לשמר את מעמדה מול איראן ומול העולם המוסלמי בכללותו.

התסריט ליום שאחרי

ועתה, לגבי התנהלותה האפשרית של רוסיה בתסריט המחמיר, לפיו השלימה אירן את התוכנית הגרעינית ונערכת ליישום שאיפותיה האסטרטגיים בגיבוי המטרחה הגרעינית. מצב כזה היה יוצר, כמובן, מציאות חדשה ברמה הן האזורית והן הגלובלית. גם עבור רוסיה, על אף הדימוי, שטרחה לטפחו, שאינה חשה מאוימת, המצב החדש מהווה אתגר משמעותי, המחייב אותה, לצד כלל המערכת הבינ"ל, לאיתור פתרונות להכלתו. רוסיה, שזו עבורה התפתחות לא רצויה, תשאף לפעול לבלימת ההידרדרות תוך הפקת תועלת לענייניה היא. מצבי האיום הבסיסיים, היכולים להתהוות במציאות זו הם: האיום של שימוש בנשק הגרעיני נגד ישראל והפעילות האיראנית אגרסיבית כלפי שכנותיה. הנושא הראשון מקפל איום של מלחמה גרעינית כוללת וככזה הופך לבעיה קרדינאלית עבור המערכת הבינ"ל בכללותה, שתחויב בתגובה נמרצת, כפי שתידון להלן. הנושא השני יוצר בעיה אזורית חמורה, הנוגעת ישירות גם לאינטרסים הרוסיים. נושא זה, שלא ירחב במסגרת זו, יביא למעורבות רוסית אקטיבית ברמה אזורית, בהיקפים שונים של שיתוף פעולה עם המערכת הבינ"ל ובדגש על תהליכי גישור והסדרים חזשים, בהובלה רוסית.

ובאשר לתסריט האיום של שימוש בנשק גרעיני נגד ישראל (על רקע הלחימה המתנהלת בין ישראל לחזבאלה, למשל, והמלווה בשיגורי טילים לעבר ישראל) - יצוין, שבתסריט הנוגע לסוגיה גרעינית בהקשרה של ישראל, יהיה זה נכון להתייחס למימד של האיום בלבד. זאת בהנחה שהתקיפה הגרעינית האיראנית תצור מיידית מציאות חדשה, הכרוכה בתגובה הישראלית ובהידרדרות המצב לכדי מלחמה כוללת. אומנם, גם במצב זה יהיה לרוסיה כר נרחב למדי לפעילות ולמעורבות, אולם היבט זה נראה כשייך לדיון נפרד. במכלול הנדון, שאלת האיום הגרעיני האיראני יוצרת אתגר מורכב בפני רוסיה, בשל החשש להידרדרות המצב למלחמה כוללת. מול מציאות זו בפני רוסיה מספר דרכי פעולה אפשריות:

א. יצירת הרתעה כלפי איראן, יחד עם המערב ואפשרי סין, על ידי איום בהפעלת סנקציות מחמירות, או על ידי איום צבאי, תוך ביצוע מהלכי הכנה הפגנתיים. במקביל, הפעלת לחצים על ישראל למניעת המכה המקדימה או תגובה כוללת. (דווקא תקיפה ישראלית מקדימה, לפני השלמת התוכנית הגרעינית האיראנית או אחריה, אינה מהווה בעיה אתגרית עבור רוסיה, אלא להיפך, יוצרת עבורה הזדמנויות לנטילת תפקידי תווך, מחז גיסא, ולשיקומן של התשתיות האיראנית שיהרסו, מאידך גיסא).

ב. במקביל, צפויה פעילות המכוונת לניצול המצב לטובתה, על ידי ייזום תהליכי הדברות, במתכונת של ועידה או מגעים נפרדים (שיחות קרבה). בכלל זה, קידום הצעות לגישור בתיווכה של רוסיה, בין איראן למערב, לישראל ולמדינות האזור הנתונות לאיום האיראני. איראן, שתהיה נתונה ללחצים, תזדקק לגיבוי רוסי צפויה להפגין גמישות מול הצעותיה של זו. במרכזו של תהליך כזה תעמוד בוודאי גם סוגיית

ההסדר האזורי לבקרת הנשק, על כל הכרוך. זאת כמובן, בהובלתה של רוסיה, החשה ערוכה לכך והנהנית מיתרונות יחסיים ריאליים, בהיותה במצב של יכולת הדברות חיובית עם כל הצדדים באזור.

סיכום והמלצות

התובנות העולות מתיאור התנהלותה של רוסיה בנושא האיראני בכללותו, ובפרט בסוגיית תוכניתה הגרעינית של איראן, מחזקות את הבנת חלקה של הגובר של רוסיה במישור הבינ"ל, לרבות באזור המזה"ת. התסריטים המוצגים, בהקשר זה, המתייחסים ל"יום שאחרי", קרי למצב בו הגשימה איראן את שאיפתה והשלימה את תוכניתה הגרעינית, מדגיש את חלקה הפוטנציאלי החשוב, שרוסיה עשויה למלא במשבר. השליחות, שרוסיה תיטול על פי התסריט של איום גרעיני איראני, תהיה כרוכה במאמץ למימוש של תפקיד הובלה דומיננטי להכלת המשבר. יצוין, שבמציאות הנדונה צפויים הצדדים המעורבים באזור לשאוף למניעת ההידרדרות למלחמה אזורית כוללת וגרעינית. השיטה הרוסית המועדפת לכך, נוסף לשימוש במנופי לחצים, צפויה להיות יוזמה להפעלת ועידה בינ"ל בשושבינות רוסית, המיועדת הן להכלת המשבר והן לגיבוש ההסדר האזורי, בדגש על פיקוח ובקרת הנשק להשמדה המונית. בתוך כך, במוקד תשומת הלב הרוסית, לא בהכרח ניצבים הנשק הגרעיני האיראני או, לחלופין, תנאי ההסדר המיועד, אלא האינטרסים של רוסיה ומעמדה הבינ"ל.

מכל האמור, מתבקשת ההמלצה להגדרת ההתייחסות לרוסיה כאל שחקן אזורי עתידי, הצובר מעמד והשפעה והעשוי להיות מעורב ישירות במצבי משבר מהסוג הנדון לעיל. בתוך כך, מומלץ להיערך למצבים הללו באופן, שיאפשר להפיק את התועלת המרבית מההסדרים האזוריים העתידיים, אותם ינסו לקדם, בכל דרך, גורמי הקהילה הבינ"ל ורוסיה בראש ובראשונה.